

**Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет**



**Громадське здоров'я в Україні:
проблеми та способи їх вирішення**

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
*(до 95-річного ювілею з дня заснування кафедри
громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету)*

24 жовтня 2018 року

Харків
2018

УДК 614.2(477)

Г86

Редакційна колегія: Огнєв В.А., Мельниченко О.А., Сокол К.М., Чухно І.А.

Затверджено вченою радою ХНМУ.

Протокол № 10 від 25.10.2018 р.

Г86 Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (до 95-річного ювілею з дня заснування кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ХНМУ), м. Харків, 24 жовтня 2018 р. Харків, 2018. 146 с.

УДК 614.2(477)

© Харківський національний
медичний університет

до реалізації здорового способу життя заснованого на системі загальних і приватних дидактичних принципів; включення критеріїв готовності майбутніх фахівців до реалізації здорового способу життя у систему управління якістю освіти у вищому закладі освіти.

Отже, готовність студентів до ведення здорового способу життя в контексті особистісно-професійного розвитку повинно розглядатися як інтегральне особистісне утворення, що формується в спеціально створених умовах цілеспрямованої професійної підготовки майбутніх фахівців. Наявність готовності студентів до ведення здорового способу життя повинна забезпечити ефективну здоров'язберігаючу діяльність особистого і професійного плану. Критерії сформованості готовності студентів до ведення здорового способу життя мають містити показники розвитку ціннісно-мотиваційного, когнітивного, діяльнісного і рефлексивного компонентів.

Перелік використаних джерел:

1. Дартау Л.А., Сырцова Л.Е., Абросимова Ю.Е. Межсекторальное и социальное партнерство как инструмент выработки согласованных действий экспертного сообщества и органов местной власти, направленных на повышение медико-социального благополучия и качества жизни населения на местах. Национальные проекты и сбережение нации. Москва: ИНИОН РАН, 2008. С. 49–51.

2. Підлісна В., Гуска М. Принципи здорового способу життя студентської та учнівської молоді. *Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. Івана Огієнка*: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський, 2010. Вип. 3. С. 149–153.

3. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми «Здорова нація» на 2009–2013 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2008 р. № 731-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.Ua/laws/show>. (дата звернення – 30.09.2018 р.)

ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ АМЕРИКАНСЬКИХ КОЛЕГ У ПРОВЕДЕННІ ІСПИТУ З МІЖНАРОДНИХ ОСНОВ МЕДИЦИНИ IFOM

*Хаустов М.М., Гордієнко Н.О., Бачинський Р.О., Слонецький Є.В., ХНМУ,
Харків*

IFOM розробляється однією з найавторитетніших у світі атестаційних рад – Національною радою медичних екзаменаторів США (NBME – National Board of Medical Examiners). За змістом тестові завдання IFOM охоплюють питання фундаментальних (анатомія, гістологія, фізіологія, біохімія, фармакологія) і

базових медичних наук (внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, психіатрії, акушерства та гінекології), які повинні знати студенти будь-якої країни світу, навчаючись на останньому курсі вищого медичного навчального закладу.

Структуру та зміст іспиту IFOM розроблено міжнародною експертною комісією, вона є єдиною для усіх країн, які беруть участь у іспиті IFOM. Формат тестових завдань аналогічний формату завдань, які використовуються у існуючій системі ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок» – завдання вибору з п'яти-восьми варіантів однієї найкращої відповіді, яка вважається правильною. Форма та процедура складання тестового іспиту IFOM: тест містить 160 питань. Так як тести можуть чинити значну направляючу дію на процес вивчення матеріалу. Однак підготовка гарних екзаменаційних питань є дуже довготривалою процедурою і з часом якість тестових матеріалів може знизитися, якщо викладачі змушені кожного разу розробляти нові тестові матеріали до початку іспиту. Тому кращим підходом є ознайомлення студентів з прикладом якісних тестових матеріалів з ціллю впливу на навчальний процес, але при цьому зберігати банк «закритих баз» завдань для повторного використання.

В США діє дві системи оцінювання якості підготовки студентів-медиків. Перша – екзамен USMLE (United States Medical Licence Exam) «Step 1» та «Step 2» СК (Clinical Knowledge – тести на комп'ютері) та CS (Clinical Skill – практичні навички), та друга – IFOM. «Step 1» та «Step 2» СК відповідають українським «Крок 1» і «Крок 2».

Ліцензований тест, який складається в Україні – «Крок» – створений за американським зразком «Step». Однак між ними є відмінності.

Асоціація, що видає матеріали для підготовки до «Крок», дає відкриту базу тестових завдань без пояснення питань, тоді як «Step» дає приклади тестів разом з поясненням за допомогою теоретичного матеріалу, які видані у підручнику для самопідготовки, наприклад, «USMLE Step 2 СК Qbook».

Формат американського іспиту значно відрізняється від вітчизняного. «Step» складають на комп'ютері протягом 9 годин. Він містить 340–355 завдань, розподілених на 8 блоків. Кожен блок триває до 60 хвилин і містить не більше 45 питань. Також 45 хвилин дається на перерву і 15 хвилин на навчальну сесію – як правильно користуватися програмою. Студент, який завершив розділ раніше відведеного часу, може додати хвилини, що залишились, до перерви. Проте додавати зекономлений час до тривалості наступного блоку заборонено.

Формат питань – multiple-choice, тобто з усіх відповідей потрібно вибрати одну, найбільш правильну. Під час проходження блоку студент може переходити до наступного питання, якщо попереднє було не зрозумілим, а згодом повернутися до нього. Щодо IFOM – тести складніші. В них охоплено

більше захворювань, та й готуватися прийдеться інтенсивніше, адже при використанні закритої бази студент не може механічно завчити відповіді.

USMLE потрібен для тестування студентів і лікарів, що планують практикувати медицину в США. На відміну від цього, матеріали екзамену IFOM призначені для представлення глобальних тенденцій і потреб в галузі охорони здоров'я, а також для вирішення проблем із здоров'ям та проблем, з котрими стикаються пацієнти та лікарі за межами США та Канади. Комітет IFOM, що пише і аналізує предмети та форми екзаменів, являє собою глобальну спілку лікарів. Підготовка студентів-медиків у США починається набагато раніше, ніж в Україні. Перш за все студенти, вступивши до ВНЗ мають уяву про те, які саме іспити чекають на них у чітко визначені періоди навчання. Усвідомивши всю серйозність обраного шляху, студенти не можуть собі дозволити гаяти час, та одразу ж починають вчити базові предмети. Але головним в успішності об'єктивної перевірки вивченого матеріалу іноземними колегами є комп'ютерна система складання тестів. Для успішного складання іспиту вітчизняним студентам необхідно зрозуміти рівень відповідальності їх рішення – бути лікарем. Перший крок підготовки до ліцензійного іспиту – систематичне вивчення й повторення учбового матеріалу. Потрібно використовувати підручники, навчальні посібники та іншу навчально-методичну літературу, яку рекомендують у процесі навчання у ВНЗ. Окрім цього необхідно вчитися за підручниками, за якими готуються американські колеги, адже багато суттєвих норм можуть мати різне значення. Але для успішного складання ліцензійних іспитів не потрібно обмежувати свою підготовку тільки вивченням відкритих інформаційних матеріалів – необхідно знаходити нові джерела, слідкувати за науковими медичними статтями, де висвітлюють відкриття у тій чи іншій галузі медицини. IFOM надає об'єктивну статистичну інформацію про рівень медичної освіти в Україні, це необхідно у зв'язку з розпочатою медичною реформою, яка направлена на зміну медичної освіти та системи охорони здоров'я в цілому.

За допомогою IFOM МОЗ України зможе покращити систему підготовки майбутніх кваліфікованих лікарів після виявлення недостатнього рівня розуміння студентами тієї чи іншої галузі медицини. Абітурієнти почнуть краще підходити до вибору своєї майбутньої професії, адже будуть знати про більш якісний метод оцінювання знань. Також підвищиться відбір лікарів, що зможуть покращити рівень кваліфікованих кадрів в українській медицині та надання медичних послуг. Великим стимулом для навчання стане можливість виїзду за кордон для практикування медицини після складання тестів IFOM, адже цей іспит є міжнародним методом перевірки медичних знань, і котирується у західних медичних установах.

Перелік використаних джерел:

1. USMLE Step 2 CK Qbook Sixth Edition. KAPLAN. 2016.
2. USMLE Step 2 CS Complex Cases Fourth Edition. KAPLAN. 2013.
3. www.nbme.org (дата звернення – 30.09.2018 р.)
4. <http://moz.gov.ua> (дата звернення – 30.09.2018 р.)
5. Создание письменных тестовых вопросов по базисным и клиническим дисциплинам. National Board of Medical Examiners (NBME). 1996.

НОВА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ІНТЕГРАЦІЯ ДОСВІДУ ЛІДЕРІВ ГАЛУЗІ

Хаустов М.М., Гордієнко Н.О., Поручіков В.В., Колотілов О.В., ХНМУ, Харків

Через відсутність методології оцінки потреб щодо підготовки медичних працівників сфери охорони здоров'я, розірваність вищої освіти, науки та практичної діяльності, а також через низку інших проблем, урядом України буда розроблена нова стратегія розвитку медичної освіти.

З метою побудувати якісну систему вищої медичної освіти в Україні задля забезпечення системи охорони здоров'я медичними фахівцями із високим рівнем підготовки Міністерство охорони здоров'я з 2019 р. запроваджує єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) – стандартизований спосіб діагностики рівня професійної компетентності фахівця та/або готовності випускника до провадження професійної діяльності, яким встановлюється відповідність якості підготовки фахівців стандарту вищої освіти та їх спроможність виконати вимоги стандарту вищої освіти. ЄДКІ міститиме чотири компоненти: іспит КРОК, тест з англійської мови професійного спрямування, міжнародний іспит з основ медицини IFOM (International Foundations of Medicine) і об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит OSCE (Objective Structured Clinical Exam).

Складатиметься іспит з двох етапів: перший етап буде проводитися на третьому курсі (КРОК-1, англійська мова професійного спрямування та IFOM (базові медичні знання)), другий – залежно від спеціальності – п'ятому або шостому курсах (КРОК-2, IFOM (клінічні дисципліни)).

Новими для системи освіти стануть міжнародний іспит з основ медицини IFOM і об'єктивний структурований практичний іспит OSCE. IFOM являє собою іспит з Міжнародних основ медицини, що розробляється Національною радою медичних екзаменаторів США (NBME – National Board of Medical Examiners). В Україні він адмініструється Центром тестування при МОЗ України спільно з NBME. Наразі вирішується питання щодо проведення

Кузьміна І.Ю., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Шутова Н.А. Роль викладача при підготовці студентів у вищих навчальних закладах медичного профілю	127
Лупальцов В.І., Ягнюк А.І., Скалій М.М., Сокол К.М. Місце сучасних мультимедійних технологій в педагогічному процесі хірургічних дисциплін	127
Мельниченко О.А., Мельниченко В.О., Хо Дж. Адаптація іноземних студентів до навчання у мультинаціональному середовищі: проблеми та напрями їх вирішення	129
Сердюк О.І., Короп О.А., Рогожин Б.А., Просоленко Н.В., Крупеня В.І. Перспективні питання фахової підготовки керівників медичних підприємств	131
Сисюк В.М. Гуманітарні аспекти соціального управління з формування особистості засобами фізичного виховання	133
Сіренко Р.Р. Педагогічні впливи на формування у студентів готовності до ведення здорового способу життя	134
Хаустов М.М., Гордієнко Н.О., Бачинський Р.О., Слонецький Є.В. Вивчення досвіду американських колег у проведенні іспиту з міжнародних основ медицини IFOM	136
Хаустов М.М., Гордієнко Н.О., Поручіков В.В., Колотілов О.В. Нова стратегія розвитку медичної освіти в Україні: інтеграція досвіду лідерів галузі	139
Чухно І.А., Астапова Я.В., Олєнтьєв Р.В. Кроссенс – як навчальна технологія реалізації інновацій у освітньому процесі в ХНМУ	140
Щербина М.О., Кузьміна О.О. Удосконалення підготовки студентів до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок-2» за фахом «Акушерство та гінекологія»	143
Янішен І.В., Дюдїна І.Л., Погоріла А.В., Перешивайлова І.О. Медична освіта в Україні, її розвиток відповідно до сучасних світових систем освіти	144